

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 40 cor. (20 Lei)
Pe 1/2 de an . . . . . 20 cor. (10 Lei)
Un număr 80 fileri (40 bani)

leşe odată la săptămână.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.
Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**, deputat.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărumi odată la cor. a doua și a treia oră 80 fil.

Domnii.

Iată o vorbă care ne-a rămas din vremea iobăgiei. Părinții noștri numeau domni pe nemeșii ungurilor, pe grofi și baroni, cari aveau în stăpânirea lor pământul și bunătățile lui, aveau paloșul de judecată și biciul de bătaie. Aceștia erau domnii, iar moșii și părinții noștri erau slugile cari scarmau pământul, tradeau și plăngeau.

Și după iobăgie tot cam ei au rămas domni, căci fericirea pământească nu s-a părăsit nici după ștergerea urbariilor. Puterea și cărma tot ei au moștenit-o, iar această cărmă ei au folosit-o numai spre binele și întărirea domniei lor și a nației de care se țineau.

Acești domni purtau mai mult haine negre, călăreț și nădragi cu sinoare, iar pe deasupra nește leberneie tot negre sau întunecate, ca să se deosebească de cei cari nu se născuseră în scutece cu steme nemeșesti. Iobăgii, adică sătenii, erau oprți chiar prin lege să poarte alte haine, decât cămăși de cânepă și sumane de lână. Nici chiar preoții nu aveau îngăduință să poarte postavurile nemeșesti, pentru că nici ei nu erau soțobiti a fi „domni”. Preșum nici nu erau, și foarte bun lucru că nu erau.

Cu vremea poporul nostru a început să numească

domni nu numai pe nemeșii cari locuiau în „coșteie” (castele), ci și pe nădrăgarii de la orașe, cari purtau slujbele și tistiile țării. Aceștia erau și ei străini, de altă limbă și de altă lege, cari nu ne slujeau nouă, deci cu drept cuvânt îi numea nația „domni”, ca pe stăpânii lor.

Noi nu aveam domni, căci însuși vlădica Românilor nu era decât un Preasfințit Părinte sufletec, iar protopopii și preoții precucernici sau cucernicii păstori de suflete. Domnia nu s'a legat de nația noastră din Ardeal, căci plugarii văilor și ciobanii munților nu râvnesc la sinoarele de fală ungurească, nici la nădrăgii cerniți ai nemților.

Față cu acestea stări ale trecutului, astăzi ne-am trezit, că se face atâta deosebire între domni și nedomni chiar între fiii aceleiași popor românesc, încât ne simțim îndemnați să ne întrebăm: eum stă lucrul cu domnia asta și de când atâția domni în nația noastră, că doar mai de mult nici vlădica nu era domn, decât un precucernic călugăr cu inimă și cu barbă românească?

Cine-i domn și cine nu-i domn astăzi?

Iată cum stăm cu domnia: în cursul vremurilor domni au început să se numească toți acei cari

au apucat la cunoștința slovelor și a învățaturii, toți acei cari pentru îndemâna îmbrăcăminte au prins a purta haine orășanești și a trăi din meșteșugul peneci și al cărților. Ori, într'un cuvânt, toți purtătorii de nădragi și de surtucuri nemeșesti.

Până foarte târziu, aproape de zilele noastre, noi nici domni de aceștia nu am prea avut. Căci au fost vremuri, chiar după iobăgie, când întreg Ardealul nu avea decât un singur avocat de nație românească. Va să zică, până încoace, încoace de tot, domni în Ardeal erau și sunt mare parte și astăzi tot numai străinii. Feciorul lui badea Nuțu de pe Murăș eri de pe Târnavă, care a învățat preoția la Blaj, ori dascălia la Sibiu, s'a făcut „domnișor” numai după port, iar sufletul și inima i-au rămas tot românești ca și ale părinților și învățătorilor săi. Tot așa feciorul protopopului Nichita, care s'a făcut avocat sau doftor la oraș.

Așadară la noi, Românii din Ardeal, cuvântul „domn” a fost și este mai mult un cuvânt de onoare, de cinste, dat unui fiu din popor pentru truda cu care a putut să-și câștige o învățătură bună, deșteptătoare de minte.

Astfel de domni au răsarit dintre noi, domni cari au ținut hără statornică cu „domnii” ungurilor, cu puternicii dela Budapesta și de aiurea pentru drepturile Poporului

Românesc. Și mulți dintre ei au mucezit prin temnițele din Văcz, din Segedin și din Cluj, pentru că au fost români și au vorbit în numele poporului din care se trăgeau.

Dascălul Sandu.

Noul Mitropolit dela Sibiu.

Vineri în 27 Februarie au ales la Sibiu pe noul Mitropolit, care este tânărul profesor de abia 40 de ani, Dr. Nicolae Bălan. Dintre celea 63 de voturi, 60 au fost pentru dânsul, iar 3 au fost albe, așa că se poate zice, cu drept cuvânt, că Dr. Nicolae Bălan este alasul tuturor.

Noul mire al bisericii greco orientale din Ardeal este unul dintre cei mai cuminte și mai de omenie oameni ai bisericii greco orientale, și ceea ce ne înveselește mai mult este cucernicia Înaltpreasfinției Sale. A fost totdeauna omul bisericii și al neamului. N'a dat greș nici odată și suntem siguri, că toată dorința Sa este înaintarea bisericii.

Il știm și cunoaștem de omul păcii și al bunii înțelegeri, de om învățat și înțelept, care este destoinic a conduce naia bisericii și prin valurile și vremurile grele de astăzi.

Noi îi dorim sănătate și viață îndelungată tânărului Mitropolit al bisericii surori.

Pilda profesorilor din Beiuș.

O bună prietină a gazetei noastre, doamna profesoară Marta Iepure, ne scrie, că profesorii din Beiuș s'au pus pe lucru și muncesc din greu pentru fericirea neamului nostru. Ei au înființat adevărat în Beiuș un ram al »Tovărășiei tuturor profesorilor din România-Mare« și au hotărât să facă următoarele lucruri bune și de laudă:

1. Au înființat o școală pentru neștiutorii de carte; acolo vor ține prelegeri în fiecare Duminică domnii învățători Nevrințeanu și Costea.

2. Vor ține prelegeri (învățături) din istoria Românilor, pe lașele tuturor orașelor.

3. În zilele de sărbătoare naționale (cum a fost 24 Ianuarie) vor trimite pe săte profesori și învățători, cari vor avea să arate însemnătatea zilei.

4. Pe copiii dela școli li vor duce în vacanță în toate părțile locuite de Români, pentruca să cunoască țara nu numai din carte și de pe mapă, ci și o vadă și cu ochii.

Ne bucurăm din inimă de hotărârile harnicilor profesori din Beiuș și le dorim spor și izbândă.

Dela safe

ne vine mereu câte o veste bună. Ne îmbucurăm mult, când vedem, că în vremile astea de goană după bani, iubiiții noștri săteni petrec așa de cu minte serile, indulcindu-se de știința cărților bune și a cântecului.

Așa primim și acum de departe — din Fălfăul de lângă Reghin — știrea, că tineretul nostru român de acolo în Duminica lăsatului de carne a dat o producție cu teatru și cântări de cor.

În 7 puncte de program au dat frumos dovada muncii puse în lungile seri de iarnă, dar și a destoiniciei lor. — »Imnul regal« și »Poemul Unirii« au fost frumos început.

Declamarea: »Cu toții una« l-a arătat pe tinărul fost soldat I. Târnavăan vrednic de toate aplauzele și laudele, ce i-s'au adus, și a fost bun și în »Șișime«.

În »Ruga dela Chisdău« s'a purtat Sim. Borotea cu atâta istețime și îndrăzneală, cât și celor mai puțin îndrăzneți le-a dat curaj.

Pot fi mândri conducătorii cu astfel de tinerime, dar și satul cu conducătorii săi, preot și învățător, cari așa

știu să întrebuițeze timpul lor liber.

Calea aceasta a progresului e singura, care poate asigura și întări România-mare.

Sala mare a școlii era plină plinuță. Încasări peste 2000 cor.

Călătorul.

Jertfa Sașilor în acest războiu.

Consistorul săsesc din Sibiu a făcut o socoată amănunțită despre jertfele aduse de Sașii din Ardeal în cursul marelui războiu. Dela anul 1914—1918 au intrat sub armă 37,533 Sași, la lucru de războiu 4202. Dintre cei intrați sub drapel au murit 3532, li-s'a pierdut urma la 1318. Văduve au rămas 1318, orfani 4346. S'au rănit 4775, au fost răniți mai mult de odată 1012. Au căzut în prisoare 4811, invalizi (cari nu mai pot lucra) sunt 1449. Ciunțiți de tot sunt 79. Distinși au fost 10,343, așadar tot al treilea om. Bisericele au subscris 14 milioane și jumătate coroane împrumut de războiu. Băncile, societățile și boco-tanii Sașilor au iscalit nu

mai puțin de 500 de milioane de coroane la împrumutul de stat maghiar, înlocuit de bună voie de Sașii, de ale muncii și altele în preț de miliarde 347 milioane de mii și 14 coroane.

Abunaseama că jertfa Sașilor e destul de însemnată. A Românilor va fi tot o bună seamă mult mai mare, dară la noi nu s'a putut socoteala așa de amănunțit și astfel noi nu știm starea să arătăm cât de mare ne-a costat întregirea țării noastre Românie.

Să învățăm deci din jertfa Sașilor, să învățăm de la rânduiala, căci ne va prinde foarte bine.

Acci cetitori, cari nu mă doresc să le vină »Unirea Poporului«, să o trimită înapoi, scriind pe față »retour«; altfel îi socotim, ca abonați și trebuie să plătească abonamentul. »Unirea Poporului« începând cu această este de sine statătoare și nu mai apare numărul popular de »Joi« și »Unirii«.

Vrei să te îmbogățești? — Cumpără lozuri de la Orfelinatului din Blaj!

Desagii ministrului Mihalache.

»Eram într'un vagon de clasa a doua. Pleasam spre Siliștea mai zilele trecute la niște neamuri ce le am acolo.

În tren era o îmbulzeală de navea unde-aranca un ac. Vagonele erau pline de lume și de departe și-se păreau ca niște stupi de albine.

Prin ferestre vedeam oameni, pe scări oameni, pe tamboane oameni. Cine putea străbate să-și caute un loc de șezut trebuie să fi fost bărbat nu șagă.

La o gară numai se vadă că la oprirea trenului se și repede spre vagon un țaran voinic și chipos, bine îmbrăcat, și curat de sus și până jos. Din ochii lui și de pe față sămăna că nu era tocmai din cei de rând. Era parcă mai deștept de cât cei îmbrăcați cu suman ca dânsul.

Cușma de astrakan¹⁾, lăsată

¹⁾ Florile cari se lovesc deslaltă când se întălesc vagonele.

²⁾ Blau de miel încroștat și foarte rău, adică din Astrahan (Rusia).

o leacă cam pe-o ureche, desagii noi pe umăr, încărcăți nu știu cu ce. Venea de undeva?... sau se ducea?... nu știu. Numai ce-l văd că-și face loc printre oameni și se duce într'o despărțitură unde șezuse un ofițer, ce se soborise tocmai atunci.

Își puse desagii sus pe polița cea și se așeză în fund pe lăiță, așa cum i-se ședea mai bine între oameni. Eu ședeam în picioare lângă o fereastră și și mă uitam la dânsul gândindu-mă, cum dracul de nu m'am dus eu în locul lui. Dar... i-atăta. Nu mai pot face nimic. Și totuși lui era drag, nu știu de ce, să mă uit la dânsul. Umblam să-l întreb de unde-i și unde se duce, ca să latru'n vorbă cu dânsul, dar parcă nu îndrăzneam. Zic: cine știe cine-o fi.

Și tocmai când umblam să casc gura să vorbesc cu dânsul, iacă că o vin niște acarii²⁾ nu știu ce dela tren, se uită prin vagon și-l zărește stând pe scaun între alte persoane.

²⁾ Sau macagiu se numește la călători, ferate cel ce face să treacă un tren de pe o linie pe alta.

— »Ce bilet ai d-ta? Ian dă-l încoace să-l vedem! Apoi locul d-tale nu-i aici. Duce în clasa a treia«. Aici are să vie o cucoană.

Și aici una, nici două, cum îi Românil iute, mi-i-l înșfacă și-l dau afară. N'o avut când să zică bietul om nimic decât: »Lăsați-mă oameni buni să-mi iau desagii, că doară n'am să-i las aici!« — »N'avem vreme să stăm de vorbă cu d-ta! Plencă trenul și noi avem de lucru!«

— Cucoana cea se sue și se așeză în locul lui, Bietul om ce să facă? Se acăță ră sus pe vagon. În tavalmașeala cea de oameni, ba cu coborțul, ba cu ureatul, nu știu cum s'a făcut că desagii omului au intrat c'an pământ.

Nu mai nu-i vad și pace. Trenul pornise și acarii cea încă nu așezase bine pe cucoana lor.

Dar omul de sus, cum s'o fi plecat de pe vagon, D-zeu îi știe, numai că-l vad că bate în estinel c'o cără în ochiul ferestrei și întreabă de desagii. »Domnule, fi bun și dă sama de desagii mei să nu se piardă.

Te rog. Vezi că acia nu au avut nici atâta suflet să se lase să mi-i iau cu mine.

Deschid ferestra și-i spun că nu vad nici o desagă nimeni. Nu știu cine i-a luat. Și mă îndrept către acarii cea, ori ce ei fi fost, și-i întreb: »Unde-i desagii domnului ministrului Mihalache?«

— Ce ați făcut cu desagii ministrului Mihalache?

I-a lăsat aici în vagon, căci i-ați dat afară. Ulte-l, lăsați-l de sus de pe vagon.

Atunci parcă ar fi dat și trăsnet între toți călătorii.

Acarii nu știu ce să facă. Au scos desagii ca prin minuni, și cât ai bate'n palme oprit trenul la vreo 2 km. de parte de gară. Cel cu desagii pe nas a alergat la fereastră și spăriat abea (ținându-și suflul) atrigă înghițind de două ori un cuvânt:

»Poftim domnule ministrule este loc.

Desagii sânt unde i-ați dat voastră. Poftim și nu blăna că n'am știut cine sănt. Gospodarul se coboră.

Copiii lui Dinu Nalbă.

O întâmplare adevărată.

Dinu Nalbă era cel dintâiu între fruntașii din comuna Arborăși. Avea gospodărie frumoasă, cum rar poți să mai găsești. Toamna, când își adună fânul și bucatele acasă, se părea că muntele Ceahlău s'a mutat în curtea lui, așa erau de mari stogurile de grâu și clăile de fân. Jar coșerele pline cu acuruzi, stau ca tunurile românilor pe marginea Tisei. Boi ca și ai lui Dinu nu s'au pomenit în întreg ținutul Arborășilor.

Casă curată și împodobită ca și a lelei Oana, soția lui Dinu, nu era în tot Arborășul. Aveau și trei copii, destul de mărișori.

Preot în comună era Mircea Codreanu, om tinăr, cu multă învățătură, adusă chiar dela Blaj. Nu de mult a venit în Arborăș, și doria să-și cunoască mai de aproape ore-dincioșii. De aceea adeseori Dumineca și în sărbători după amiazi mergea când la unul, când la altul dintre credincioși și știricea starea și nevoile în cari se află fiecare.

Intr'o Duminecă merge și la Dinu Nalbă.

E poftit în casa dinainte. Nenea Dinu aduce o căstuță cu vin, iar lelea Oana un tier cu scorușe, de cari pregătia aproape în fiecare Duminecă.

Mâncă și beau eu toții și

când se urcă în vagon, lumea se dă'n lături, de parcă ar fi năpusit un uliu între găini, înălțesese cum stă treaba și se făcea că-i chiar ministru. Da!... Ca să nu mă deie de gol.

Intr'o clipă despărțitura aceea n'a golit și-a rămas singur în lăuntru.

Peste puțin țaranul deschide ușa și-mi zice: „Domnule poftim în lăuntru”.

N'am avut când ne da nici mâna, c'am început a râde, de se cutremura carnea pe noi. Dela o vreme ne năduseam, căci nu puteam râde cu hohot, cum ne poftea inima, temându-ne să nu se deie afară pe amândoi din locul nostru în adevăr de minștri.

Așa ca atunci n'am răs de când sânt și nici n'oiu mai râde.

Hat, într'un târziu ne-am dat în vorbă, ștergându-ne pe la ochi și am povestit multe, multe, tot cu ochii spre ușa.

Țaranul acela știa că nu m'a nita nici odată, dar nici cu pe dănsul...

Lașuri de acestea se petrec în țara românească de când și

povestesc despre stările din lume și țară, despre sfatul cel mare al păcii, despre încăpăținarea ungarilor și despre răutățile bolșevicilor. Printre povești vine vorba și despre copiii lui nenea Dinu.

— Unde-i Petruț? — întreabă Părintele Codreanu.

— Nu știu. Poate e pe afară, se joacă cu vre-un copil din vecini — răspunde lelea Oana.

— Dar Gorița? — întreabă mai departe Părintele.

— E prin sat cu prietini de seama lui — răspunde Oana.

— Și Măriuța, fata cea mai mare?

— Poate e pe la vre-o casă în povești — fu răspunsul. Pe Părintele Codreanu îl durea aceasta negrijă față de copii, dar nu zice nimic.

Se ridică și voiește să se depărteze. Nenea Dinu Nalbă îl poștește, să-i vadă vitele, uneltele economice, grajdul, șura, coșerele și tot ce avea prin curte. Toate erau în bună rânduială și bine îngrijite, mai ales vitele erau de toată framșeța.

— Ei bine, nene Dinule, pentruce legi vitele la iesle? De ce nu le lași deslegate, le merge cu mult mai bine?

— Nu Părinte. Nu se poate. S'ar sparge cu coarnea și ar fugi în toate părțile, așa că mi-ași putea da și sufletul alergând după ele și tot nu

avem ministru pe domnul Mihalache, care-și poartă portul gospodăresc de-acasă din satul lui”.

Așa mi-a povestit prietenul meu pățania sa cu „desagii ministrului” și-am răs și noi de ne-am strămbat.

(Din „Glasul Bucovinei”.)

I. Domintii.

— Dacă se întâmplă ceva pe la Dumneavoastră, ori dacă aveți vre-un gând bun pe care ați dorit să-l știe și alții, ori aveți vre-o poveste, sau vre-un cântec frumos, — scrieți la Redacția noastră, care primește astfel de lucruri și le tipărește cu drag în gazetă.

Ai lipsă de vacă cu vițal?

— Cumpără barămi un loz de-al Orfelinatului din Blaj!

Ai lipsă de-o scroafă de prăsilă?

— Cumpără lazuri de-ale Orfelinatului din Blaj!

le-ași putea adună și ținea la un loc.

— Sărmani Petruț, Gorița și Măriuța — suspină Părintele Codreanu — dacă ați fi și voi vite, de bună seamă stăpânii, părinții voștri ar griji mai bine de voi și ar ști pe unde vă aflați și ce faceți.

Vorbele preotului Mircea Codreanu au prins. De acum încolo nenea Dinu Nalbă și lelea Oana s'au îngrijit de copii, dacă nu mai mult, cel puțin atâta cât se îngrijesc de vite.

Ion Popu—Câmpeanu.

Nu vă prădați argintul și aurul.

De-o vreme încoace o seamă de samsari din neamul lui Moise cutrieră satele și imbie o grămadă de bani pe argintul și aurul oamenilor. Au fost zile, în cari o coroană se plătea și cu 40 de coroane de hârtie, acum zice, că le-ar cumpăra cu câte 30—35 coroane. În aceeași vreme au scăzut leiul binisor, așa că astăzi se plătește leul abia cu 2 coroane 40—50 fileri.

Care poate fi cauza acestei schimbări așa dintr'una? Șpecula și nimic alta. Sunt adecă atâția oameni, cărora nu le place să luere, ci să umble dintr'o crășmă într'alta și dintr'un oraș într'altul, să nu luere ci să câștige banii cât se poate de ușor. Aceștia apoi știind, că coroanele ungurești nu mai plătesc o zală, — o coroană ungurească face astăzi un filer elvețian — își cumpără cu coroanele acestea lei, și mai bucuros încă argint. Argintul se vinde astăzi cu un franc și 20 bani elvețieni. Ei îl plătesc sate-nilor cu 30—40 coroane ungurești, adecă 30—40 fileri elvețieni; îl adună din toate părțile și apoi îl vând cu 1 franc și 20 bani. Așadar ei câștigă la fiecare coroană de argint câte 80—90 bani elvețieni. Ban câștig nu-i așa?

Dar paguba noastră? Ei adecă adună aurul și argintul, îl duc în țări străine, iară nouă ne lasă coroanele de hârtie. De aceea scade așa dintr'una valoarea banului ungurec.

Siguranța noastră publică, ori poliția, cum se mai numește, a pus însă mâna pe mai mulți samsari de aceștia și i-a băgat la răcoare.

Să-i dăm așadar și noi pe toți aceștia pe mâna poliției. Altfel ne sărăcim țara.

Daruri pentru Orfelinat.

Comuna Tușin din venitul reprezentației teatrale 261 cor., Parohia Cisteiu din venitul petrecerii 200 cor., Parohia Juriul de câmpie 123 cor. Aducați la jocul miresei cu prilejul cununiei dlui Gligor Ana și Ana Munteanu din Teiuș 150 cor., la cununia dlui Emil Hulea și Elena Pop din Mihalț 520 cor., la cununia dlui George Ghejan și Maria Florea din Șona 104 cor., On. Ludovic Luca din Alba-Iulia din privilegiul logodnei ficei sale Eleonora 100 cor., Păr. Vasile Smigelschi din Săneel 100 cor., Dr. Hetcou, directorul liceului din Târgul-murăș intru amintirea soției sale Cornelia n. Pop 1000 cor. Orfanii se roagă zilnic pentru sufletele binefăcătorilor.

Fostul Caizăr Wilhelm își alege moartea.

Toată lumea știe, că țările biruitoare, întovărășite împotriva Germaniei, au cerut să fie pedepsiți toți pricinuatorii acestui crâncen război, și mai cu seamă caizărul Wilhelm. Marele Sfat pentru pace l'a și cerut dela Olanda, unde s'a refugiat; Olanda însă n'a voit să-l dea pe mâna judecătorilor. Văzând în sfârșit această țărășoară, că de dragul caizărului nu se poate pune în poară cu toată lumea a hotărât să-l trimită undeva departe, pe o insulă îndepărtată, de unde nu va mai putea să turbure pacea omenimei. Se poate că-l vor duce pe insulele Antilice și anume pe insula Curaca.

Insuș fostul împărat Wilhelm e foarte supărat, nici nu mai vorbește cu sci din jurul său și a spus, că decăt să fie judecat din partea Marelui Sfat pentru pace, mai bine își alege moartea dimprună cu leziunea sa

cel mai mare, cu fostul moștenitor de tron. Această voință a sa a spus-o nu numai celor din jurul său, ci a adus-o la cunoștință prin scrisoare și guvernelor țării întovărășite.

Cum trece mărirea lumii acesteia și cum se schimbă lumea! Dacă înainte cu un an i-ar fi adus aminte cineva caizărului de cecece avea să se întâmple, oare ce ar fi făcut?

Pregătirea chiagului.

E vremea când fată vacile și oile. Lapte avem din belșug, putem să și vindem. În multe părți însă pentru că să mergem la oraș unde se cumpără lapte mai mult și se preț mai bun, ne trebuie aproape o zi întreagă. Atâta vreme însă nu putem să vedem, căci mai avem și alte lucruri. De aceea e bine să pregătim din lapte caș și brânză, cari stau mai mult și le putem duce la oraș într-o anumită zi, când e târg de săptămână, ori când avem vreme mai multă.

Pentru pregătirea cașului avem trebuință de *chiag*. În alte vremuri puteam cumpăra chiagul dela farmacie. Astăzi însă îl găsim cu greu și în farmacie și nici nu e așa bun cum era mai înainte. Pe lângă aceea e și scump.

Chiagul putem să-l pregătim și acasă. Multă trudă și știință nu ne trebuie. Să vrem numai și ori ce putem să facem. Ei bine, dar să-l pregătim.

Laptele ce l'am muls mai târziu dela vaca ce ne-a fâtat îl punem într-o oală curată, largă la gură, ori mai bine într-o sticlă de aceea, în cari ne-am obișnuit să punem castraveții. În acest lapte, care e foarte gros și are o culoare galbinie, punem *rânza* pe care am luat-o încă înainte de Crăciun dela porcul ce l'am ucis. Aceasta rânză încă atunci a trebuit s'o spălăm bine, s'o sărăm și implântăm într'un bețigaș și o punem la grindă să se usce. Acum tăiem fâșii mărunte rânza și o punem în lapte. Pe lângă aceasta mai punem în lapte brânză de cea mai picăcioasă și saro cât de multă țară. Oala cu aceasta amestecătură o punem într'un loc mai caldureș, undeva lângă cuptor, ori pe pelița din casă. Cu o lingură de

lemn în fiecare zi mestecăm laptele cu rânza, sarea și brânza din el. După două săptămâni începe să se limpezească, adunându-se buchețele de rânză de asupra, formând o peliță destul de groasă, iar sub peliță e chiagul de o culoare galbuie. Cu o lingură dăm la o parte aceasta peliță și scurgem chiagul în alte oale, ori în sticle curate, pe cari le ținem astupate, să nu se răsuflă.

Cu acest chiag putem să și închicgăm laptele și să pregătim cașul și brânza pe cari în anumite zile, când avem vreme, putem să le ducem la oraș și să le vindem domnilor înmănușafi și gătiți ca scoși din ladă, cari ni-le plătesc destul de bine, dar despre cari totuși pe dreptul putem să zicem: >decât mănucșe în mână, mai bine brânză și smântână<.

I. P. Câmpianu.

Isprăvuri frumoase în Feldioara.

Bravul popor român din comuna Feldioara (jud. Sălaj) a serbat ziua de 24 Ianuarie cu mare paradă românească.

După sfârșitul slujbei bisericești, la care au luat parte aproape toți, cu mic, cu mare îmbrăcați oa de serbătoare, au pornit cu muzică și cu steagul treicolor cântând frumos cu toți cântări naționale, percurgând străzile mai mari. În mijlocul comunei s'au înșirat la frumoasa >hora<, după care au mers cu toții iară până la localul de jucat, unde și-au petrecut până târziu în liniște și dragoste frățescă. Sunt vrednici de laudă toți românașii noștri din Feldioara pentru purtarea lor atât de frumoasă cu ocaziunea zilei de 6 Februar, în deosebi cel mai mare merit îl are judele comunal Iosif Muntean, care și la alegerea de deputat din toamnă și-a dat conștiința cu steag și muzică în șir frumos de câte 4, cântând frumos cântări naționale ca și acum, de pe toți ceilalți alegători din alte comune l'au pus în urmă. La reușita frumoasă a serbătorii din 6 Febr. junele Iuanica Istrate, care e un băiat bun și deștept, încă a ostenit foarte mult, pentru ce i-se sune mare cinste și laudă!

E de însemnat însă, că la poporul român din această mică comună, care e așa de asușă de lume... e foarte trezită conștiința națională, cu toate că sunt amestecați acești români cu unguri ref., cari poate sunt mai

mulți ca ei, și încă cu mult mai bogăți. Cu toate acestea, simțimintele lor bune românești nu și-le-au schimbat, ori cât au avut de-a suferi pentru asta, și cu toate că au fost săraci, nu și-au vândut conștiința națională pentru cât bun a fost pe lume. Pentru asta sunt vrednici de toată dragostea și cinstea tuturor românilor.

Da, căci acest popor român, care abia are 80 fumuri, înainte cu ceva de isbucnirea războiului, și-a zidit o biserică și casă parohială din cărămidă, cari zidiri ar face cinste oricărui oraș. — Amândouă colorate în colori românești, iar biserica pictată înlăuntru toată cu motive românești, tot așa în colori românești e și iconostasul. Păreții bisericii presum și iconostasul s'au pictat pe spesele preotului român din Feldioara.

După cum am arătat mai sus, atât biserica cât și casa sunt în colori românești. Dar e de însemnat și vremurile grele, în cari s'au colorat astfel. Atunci când nu era lertat doar românii din Ardeal nici să gândească românește, nu să facă ceva în asta privință și totuși s'a făcut așa cum nouă ne-a plăcut. Da, fiindcă a fost mare curajul românilor din miea Feldioara. Școala încă și-au susținut-o bravii noștri Feldioareni; nu și-au dat-o pe dâni ungurești... cum au făcut alți români din alte comune, cari au avut mai slabă conștiință națională atât ei cât și preoții lor.

O durere mare au bieții noștri români, căci din selea 4 clopote, cari cântau apă duioș, ducând vestea până departe... despre vrednicia și dărnicia lor, au rămas numai cu unul, deoarece trimișii Kaiserului în o zi de Crăciunul românesc au venit și le-au dus departe, știe bunul Dumnezeu în care parte, dar las, că și coroana tiranului s'a dus cu tronul aurit cu tot. Mult rău a adus el pe sapul românilor, și dacă era biruitor ne strivea de tot, așa că din neamul românesc nu se mai alegea nimic. Dar bunul Dumnezeu a văzut din seral său năcazul nostru cel mult și greu și ne-a mântuit de toți tiranii noștri. Acum să fim oameni să ne ținem ce avem!

R.

Aviz.

La biserica gr.-cat. din Șomfalău se află de vânzare 1 tablă neagră cu pedestal și 14 bănci de școală corespunzătoare și în stare aproape nouă. Cei interesați să se adreseze oficiului parohial din Șomfalău (Sóvényfalva) jud. Târnava mică.

Nicolae Platon,
paroh gr.-cat., v.-prot. oa.

† A. D. Xenopol,
o lungă suferință,
din viața marele
al neamului nostru
nesc: profesorul dela
A. D. Xenopol.

Răposatul profesor
unul dintre cei mai străluciți
luptători cu scrisul pe
propovăduirea idealului
ștru național. Inzestrat
foarte frumoasă lavă,
care a dobândit-o în
reșele sale în școlile lumii
ale Parisului — înflăcă
de-o dragoste nețărmurată
pentru neamul românesc
rentors în Țară a ajuns
sesor la Universitatea
lași. A scris: >Istoria
mânilor< în 6 volume
și >Domnia lui Alexandru
Cusa Vodă< în 2 v.
Incă alte prețioase cărți
știință istorică — pri
a apărut cu multa strălucire
drepturile poporului român
impotriva străinilor bătăre
Pentru această prețioasă
postolie Academia Română
l'a ales de membru ordin
și înainte cu câțiva ani de
Academia Franceză din Pa
l'a ales de membru al
— un semn acesta de
prețuire pentru poporul
mănesc și pentru aleșul
care a fost răposatul
sesor: A. D. Xenopol.

Dumnezeu l'a învrednicit
să ajungă să vadă roșu
sămânța sămănată prin
sul său luminat pentru
bănda zilelor mari de
ale poporului românesc.

Dumnezeu să-l odihnească
și să-i facă parte su dregă

— Lumina Creștinului
pare în Iași din anul 1913
este redactată de Preotul
Anton Gabor. Abonamentul
începe cu 1 Ianuarie, este
10 lei pe an. Cei ce se abo
nează în decursul anului p
mesec numerile apărute până
aceea dată.

Fiindcă această revistă
prinde multe știri din toată
mea catolică de aceea se tre
mandă într'un chip deose
preoților și învățătorilor. La
rere se trimite și numere
probă. A se adresa: Redac
revistei „Lumina Creștinului”
Iași.

Cum stă lumea și țara.

— Răvașul săptămânii. — Din Țară.

Parlamentul rămâne.

Ceese am vestit în numărul trecut al gazetei noastre, că blocul parlamentar își strânge rândurile, astăzi e fapt împlinit. Urmarea acestui fapt e, că s'a întărit simțitor starea guvernului. Acum, cu toată năzuința averscanilor și liberalilor, și cu toată demisia dlui *Aurel Vlad* dela ministerul de finanțe, *despre schimbarea guvernului pe de-a întregul nici vorbă nu mai poate fi, nici chiar după întoarcerea dlui Vaida-Voevod din străinătate.* Cel mult atâta se poate spune, că se vor schimba unii membri ai guvernului, dar tot cu oameni din sinul blocului. Presupunerea aceasta ni-se pare, că se apropie mai tare de adevăr, întrucât și până acum au demisionat trei miniștri.

Dar deși se va schimba în parte guvernul, parlamentul are să rămână tot cel de acum. Prin aceasta se imprimă în vânt nădejdiile noastre, de-a vedea dizolvat parlamentul.

Verba vine: nici n'ar fi potrivit să se dizolve tocmai acum, când în fața străinătății trebuie să ne arătăm mai uniți, și tocmai când guvernul trebuie să prezinte în Cameră și în Senat proiectele sale de legi.

Desființarea Consiliului Dirigent.

Partidul nostru național din Ardeal, precum știm, a hotărât desființarea Consiliului Dirigent dela Cluj. După ce însă acest Consiliu a fost înființat prin voința poporului român din Ardeal în adunarea dela Alba-Iulia, și prin decretul-lege al Maj. Sale Regelui Ferdinand, nici desființarea nu se poate face fără învoirea acestora. Și întrucât voința poporului astăzi o reprezintă parlamentul, va trebui să se prezinte parlamen-

tului un proiect de lege privitor la desființarea Consiliului. Ori și mai bine zis, cu centopirea lui în guvernul central, ar trebui să se mute la București o mulțime de slujbași. Iar la București e o lipsă grozavă de cortele. — Care va să zică se poate întâmpla tare ușor, ca executarea desființării să se mai amâne multșor.

Desființarea Marei Cartier General.

În orice țară pe timpul războiului se alcătuește un stat militar, care poartă grije de armată. Așa s'a făcut și la noi. Statul acesta militar se cheamă „Mare Cartier General.” Marele Cartier are foarte mare putere, și nu-l poate trage la răspundere decât regele. Dar în schimb nu are putere decât în războiu.

Așa se întâmplă, că acum mulți, cari cred, că războiul s'a sfârșit, cer desființarea Marei Cartier. Între aceștia e și Aurel Vlad. O cere și din pricina, fiindcă e de credința, că Marele Cartier a trecut uneori peste marginile puterii sale.

Dar Marele Cartier crede altfel, și zice, că războiul încă nu s'a sfârșit. Și nu s'a sfârșit, pentru că armatele bolșevicilor sunt la graniță și pacea cu Ungaria încă nu-i subscrișă.

Nouă așa ni-se pare, că Marele Cartier are dreptate. Dar la urma urmelor, mărturisind drept, nu cunoaștem în amănunte afacerea, și așa nici nu putem să spunem o părere hotărâtă. Ori cum va fi, suntem conștienți, că toți numai binele țării îl voiesc.

Întoarcerea Dlui Vaida.

Ziarul „Patria” din Cluj scrie, că prin ministru *Vaida Vocevod* se întoarce dela Londra, prin Paris și Roma, la 3 Martie.

Ungurii noștri.

Frământările și mai ales nădejdiile ungarilor dela noi nu mai au sfârșit. Nu este zi, în care să nu aducă știri despre conjurații, despre descoperiri de arme,

munizioni, granate și alte bazaconii. Ne doare, când li vedem lucrând spre propriul lor rău. Și ne pare rău, când vedem, că numai Curtea Marțială mai are leac la înfumurarea lor.

Din Lumea Largă.

Bolșevicii cer pace.

Din București primim vestea, că *Cicirin* împuternicitul sovietelor pentru afacerile străine a imbiat pace României prin primul nostru ministru *Vaida-Voevod*.

Cuvernul sovietelor e de părerea, că toate neînțelegerile dintre România și Rusia se pot netezi pe cale pașnică, chiar și acele, cari privesc Basarabia.

În urmăre România e pețită să facă cunoscut local și ziua, unde se pot întâlni trimișii celor două țări.

Unde și cine face înțelețul de împăcare?

Pertractările de pace între România și Rusia vor avea loc în *Varșovia*, capitala Poloniei, unde vor merge și trimișii Litvaniei, Finlandei și Poloniei, ca astfel toate țările învecinate cu Rusia să stea deodată în fața trimișilor Rusiei. Se crede, că pe această cale se vor putea primi condiții bune de împăcare, cu atât mai vârtos, că la spatele acestor țări stau toate puterile Apusului.

Trimișii României vor fi dl *Florescu*, ministrul dela *Varșovia*, și dl *Ciugureanu*.

România încă nu și-a dat răspunsul.

Cererea bolșevicilor deși nu a venit pe neașteptate, totuși răspuns nu i-se poate da, până nu vin îndrumări dela dl *Vaida Vocevod*, care încă să fie înainte și pe deplin înțeleș cu puterile Apusului.

Cu cine se poate înțelege Rusia mai ușor?

Toate știrile conglăsuiesc, că Rușii cu noi se pot împăca mai ușor, și astfel starea noastră nici pe departe nu se poate asemăna cu starea Poloniei, Litvaniei și Finlandei. Pricinile sunt multe. Înainte de toate România nu ia din fosta Rusie decât Basarabia, care oricât de bogată e, e bogată numai în bucate și vito, de cari și Rusia are destule. Polonia și ceilalți se rup însă aproape pe de-a întregul din fosta Rusie, și altminterlea industria rusească tocmai în țările acestea era mai înfloritoare.

Anglia își schimbă politica față de Rusia.

Că noi dorim pacea cu Rușii nu e mare mirare. Dar că și Anglia dorăște să se împăce cu ei, e mai bătător la ochi, pentru că tocmai Anglia era țara, care voia să doboare pe bolșevici cu puterea armelor. Acum însă după ce vede, că și-a cheltuit în zădar peste 2 miliarde, și că sprijiniții ei: (*Colceag*, *Denikin* și *Iudenici*), sunt risipiți, spune, că nu mai are rost să încerce cu bătaia, ci e mai bine, ca Anglia să reia comerțul (negoțul) cu Rusia. Mai sunt însă și alte cauze, cari îndeamnă pe Anglia să facă pasul acesta. Astfel înainte de toate se știe, că Italia și America nici când nu au consimțit să poarte războiu deschis cu bolșevicii. În rândul al doilea e cunoscut iarăși, că Rusia are bucate multe, și că în cealaltă parte a Europei e

lipsă simțită de bucate, pe care nici o altă țară nu o poate suplini. Pentru aceasta a zis Lloyd George, că nu are înțeles, că din pricina bolșevismului, care poate fi bun pentru Rusia, să lăsăm bucatele ei nefolosite.

Cum stăm dar?

Din cele spuse până aici e limpede, că o pace grabnică cu bolșevicii nu e peste putință. Rămâne însă și pe mai departe întrebarea, că oare vreau ei pacea cu tot dinadinsul, ori numai se fac, ca să ne presară nisip în ochi, și să nu le vedem progătirile militare? La toată întâmplarea dacă bolșevicii sunt gata să recunoască neatrănarea Poloniei, Livlandei și Finlandei, și dacă nouă ne lasă Basarabia întregă, pacea are să fie încheiată.

Cum stăm cu Ungaria?

Sfatul Păcii dela Londra a prelungit încă cu 8 zile termenul de iscălire a tratatului de pace din partea Ungurilor.

Timpu' acesta de 8 zile Ungurii — firește — caută să-l folosească cât mai bine. În fruntea lor stă Apponyi, care mișcă toate pietrele la Londra să schimbe în paguba noastră granițele statorite, încă în Octomvrie din anul trecut, la Paris. Aduce statistici — mincinoase de bună seamă, — face istorie pe aceeași cale, ține vorbiri în câte trei patru limbi, că doară, doară. Svârcolirile lui nici nu umblă în pustiu, întrucât sunt și Englezi de aceia, cari sunt gata să-i creadă. Așa s'au aflat, între alții, doi, cari chiar și în camera englezească, au făcut întrebare guvernului, că oare nu se face nedreptate Ungurilor prin tratatul de pace. S'au ridicat însă atât Lloyd George cât și Balfour, și au spus, că dacă stai să te iei după văicărelile unguirilor, atunci de bună seamă li se face nedreptate. Dacă însă cunoști cu deamănuntul toate chitibușurile păcii cu Ungaria, așa cum le cunoaște Sfatul Păcii, atunci nici pomană nu poate fi de nedreptate, cu atât mai vârtos, că tratatul de pace a statorit legi bune și pentru ungurii cari rămân României.

Înțelesul nostru.

E ușor de găcit, că Ungurii au vor fi îndestuliți cu pacea. Și se poate întâmpla să cerce o împotrivire cu arme, când va fi vorba să se ducă la îndeplinire cele hotărâte de Sfatul Păcii. Ei dar nici Românul nu-i chiar orb. Pentru a preveni orice surprindere, sunt toamăi acum în curs pertractări între noi, Iugoslavia și Cehoslovăcia, ca la cazul când ungurii nu s'ar supune să fie încolțiți din toate părțile, și siliți să primească pacea, așa cum li se dă.

Trupele noastre se retrag dela Tisa.

Iscălirea păcii ungurești se apropie cu pași repezi. Semn pentru aceasta e retragerea trupelor noastre spre granița statorită la Paris. Mișcarea trupelor se face în cea mai mare ordine, și astfel se desmint știrile, că ungurii ar fi încercat să ne atace în retragere. De altfel, cu greu s'ar fi putut crede să cuteze așa ceva, după ce bine știu, că trupele noastre cunosc drumul Budapestei.

Chitighaza și Aletca ne rămân nouă.

Sfatul dela Paris a fost hotărât ea orașele aceste să fie ale Ungariei. Primim acum vestea, că la dovezile aduse de Vaida-Voevod, același Sfat ni le-a judecat nouă. Semn că totuș stăm bine și la Londra.

Ce spun gazetele engleze despre dl. Vaida?

În legătură cu călătoria Dnului Vaida Voevod la Londra, e bine să știm ce spun gazetele de acolo despre el, ca să ne convingem, că meritul lui în capitala Angliei ni-e de mare folos.

Ziarul «Times», care are nu mai puțin de două milioane și jumătate de cititori, scrie astfel:

„S'a zis adeseori, că ardelenii sunt un popor mai bărbat, decât frații lor din regat. De bună seamă nu s'ar fi putut alege un reprezentat mai puternic al României decât dl. Vaida, care are toate însușirile pu-

ternice ale ardelenilor. În același timp dl. Vaida este un om cu vederi largi, și de o învățatură rară europeană, care cunoaște Apusul și doarește să-și înfrățescă țara cu acest Apus.

Nu cu mai puțină laudă pomeneste pe el ziarul «Manchester Guardian», care iarăși are aproape tot atâția cititori ca «Times». Peste tot toate gazetele din Anglia scriu cu mare însufleșire de dl. Vaida și leagă cele mai mari nădejdi, în vederea unei strânse și sincere prietinii cu România.

Ucraina cere ajutorul României.

Din Paris se vestește, că președintele Consiliului Suprem (Sfatul Păcii) a primit la sine pe Tiskiewici, care i-a dat rugarea guvernului ucrainian, în care se cere, ca România și Polonia să meargă alături de Ucraina contra bolșevicilor.

Nemții strânși iarăși cu ușă.

Pacea cu Nemții avea unele puncte, grele ce e drept, dar de împlinirea lor atârna în bună parte binele Franței. Nemții se tot codesc să le îplinească. Acum Franța, văzând că Germania tot întârzie, i-a trimis o provocare, în care se spune, că dacă Germania nu împlinește strâns și la vreme statorită condițiile de pace, aliații sunt siliți să fină ocupată Germania pe timp nehotărât.

Turcii chemați iarăși la Sfatul Păcii.

Turcia a fost postită din nou să se înfășoșeze la Paris. Președintele al trimișilor turci a fost numit Teufik-Pașa.

Noul guvern sârbesc.

Principele moștenitor al Sârbiei, Alexandru, a iscălit decretul prin care Stoian Protici e numit primministru al Sârbiei, Ioanovici ministru de război și Trumbicci ministru al afacerilor steine.

Vrei să faci o faptă bună? — Cumpără lozuri de ale Orfanatului din Blaj!

Arborele de tămăie.

În comuna Arborăș, în postul sfintelor Paști, oamenii merg în fiecare zi la biserică. Le place să meargă, doar au o biserică așa de frumoasă cum nu este în tot jurul Arborășului. Aici tot ce li încunjură, le însuflă cucernicie și li face să fie mai buni și mai cu frica lui Dumnezeu. — Se roagă din tot sufletul ca Dumnezeu să le ierte păcatele. Aduc jertfă pentru ei și pentru cei morți ai lor.

De câte ori însă duc prescuri și lumini la biserică, uită să ducă și câteva bucațele de tămăie.

Părintele Vasilie când s'a adunat tămăie mai multă, obișnuiește să o dă crâșnicului Milie, care o grijește cu scumpătate într'o lădiță ce este așezată într'un colț al altarului.

De câte ori trebuie, ia câteva firicele de tămăie și pune în cădelnișă, ba mai dă și în câte-o femeie, care are copii mici, să-l afume dacă nu poate dormi.

Într'un an, în postul Paștilor, s'a adunat multă tămăie în lădiță. Crâșnicul Milie o păstra ca pe un lucru sfânt și totdeauna, când da femeilor tămăie să-și afume copiii, le spunea să grijească și să nu cadă vre-un firicel jos, că e păcat.

Într'o Sâmbătă după slujba pentru morți, ce se cugetă Milie? De douăzeci de ani e crâșnic la biserică, și a adunat atâta tămăie în lădiță, dar nici odată nu și-a dat seama de unde e tămăia și cum se produce.

Pe cale câtră casă zice părintelui Vasile:

— Părinte, eu știu din Scriptură că cei trei crai dela răstărit, au dus daruri Domnului Hristos: aur, smirnă și tămăie. Și tot ca dar Domnului Hristos aducem și noi acum tămăie la biserică. În cărțile bătrâne, în cari eu mă pricep, n'am ce să înșă niciodată cum și pe unde se face tămăia. Te rog Părinte, lămurăște-mă:

Și Părintele Vasilie îi spunea: Tămăia se face pe un arbore mic, de 3 până în 6 m. Acest arbore nu crește pe la noi, și prin alte părți ale lumii și e numit prin Africa, în țara apărută a Somalilor și prin Arabia în apropierea Mării Roșii. Aici prin crepăturile stâncilor din munți și prin peșterile de lângă mare cresc foarte mulți arbori de tămăie.

Frunzele arborelui de tămăie sunt așezate ca și cele de alina în formă de peană, fără să aibă Florile sunt alburii.

În așoară, arborelui se lasă tăieturi în lungime. Din tăieturi

rite acelea se scurge un suc
săptos, care îndată ce vine în
atingere cu aerul, se stăleşte și
se formează în bucățele aproape
rotunde și de culoare gălbuie.
Bucățelele acestea sunt tămăia
pe care o folosim la biserică.

Crănicul Mille a mulțumit
Părintelui pentru lămuririle ce
i-a dat și de câte ori da vre-
unei femei tămăie să-și afume
copilul îi spunea să grîbească
pentru că tămăia e scumpă și
vine de pe lângă Marea Roșie,
pe unde crește arborele de
tămăie.

I. P. C.

Cărți întrate la Redacție.

Gazete nouă.

A apărut numărul 1 al
«*Neamului Românesc pentru
popor*», despre care scriesem
și în numărul trecut al ga-
zetei noastre. Este gazeta
scrisă anume pentru popor
a celui mai mare învățat al
neamului nostru, dl Nicolae
Iorga, și se poate abona
pentru 20 de lei din Bucu-
rești, strada Domnița Ana-
stasia Nr. 6.

A apărut Nr. 3 din «*Tără-
nimea*», organul «Partidului
Tărănesc». Fondatorul ga-
zetei este: Nicolae Mintencu,
iar redactorul responsabil:
Paul Haureline. Redacția:
Cernăuți, strada găsei 20.
Abonamentul pe an 60 cor.

Dorim viață lungă și fe-
licită surorilor noastre.

Impotriva răspândi- rilor de știri.

1. *Ver fi considerați
ca infractori:*

a) *Acei cari fără rea
credință prin localuri
publice găsi, trenuri, pe
străzi, etc., vor comu-
nica, colporta, comentă
în orice chip, știri fie
adeverate, fie imaginare,
sau păreri relative la
operațiunile de războiu,
situația și distocarea tru-
pilor, dispozițiunile au-
torităților militare, sau
orică chestiune privitoare
la armata română.*

*Această infracțiune se
va judeca și condamna
de pretori în prima și
ultima instanță, cu ta-
chisore până la un an
sau cu amendă până la
2000 Lei.*

*Când faptele de mai sus
se vor fi săvârșit în sco-
pul de a spiona, sau trada,
se aplică pedapsala pre-
vădute de legile penale
în vigoare în timp de
războiu.*

„Unirea Poporului” celilă și lăudată în Paris.

Un român de bine, dl Dr.
Simion Turcu, care petrece
în Paris și învață la școlile
cele înalte de acolo, ne scrie,
ce bucuris mare a simțit,
când a celit cei dintâi nu-
meri din «Unirea Poporului».
Iată se spune D-Sa: «Mi-a
pricinuit mare bucurie; aici
înure străini și se pare atât
de dulce siova românească.

«Aflu că e bine condusă,
și scrisă pe înțelesul și gustul
săteanului, și pentru o gazetă
poporală capul lucrului e, să
afle drumul la inima aeluia,
pe seama căruia este scrisă».

Ne pare bine, că gazete
noastră este lăudată și bine
primită chiar și în Paris.

ȘTIRI.

— *Cătră iubiiții noștri
cetitori. Rugăm pe iubiiții
noștri cetitori să gră-
bească a ne trimite a-
bonamentul. Cei ce din
pricina neregularității
poștei n'ar primi vre-un
număr din gazetă să ne
scrie, și noi le trimitem
a doua oră numărul
dorit.*

*Cei ce primesc foaia
și nu ni-o trimit înapoi
sunt datori să ne tri-
mită și prețul abonamen-
tului. La aceasta îi con-
stringe nu numai cinstea
de români și de creștini,
ci chiar și legea. Nime-
nea nu poate adevă dori,
să cetească gazeta în
cinste.*

*Noi așteptăm bucuroși,
pentru că vedem și noi
că sunt greutăți cu tri-
miterea din unele părți
a banilor, dară vă ru-
găm să faceți tot ce vă
stă în putință și să ne
trimiteți banii. Altfel nu
putem scoate foaia și
faceți nedreptate și ce-
titorilor regulați.*

— **Optzeci de ani dela
nașterea lui Tit Maio-
rescu.** Academia Română a
prăznuit în săptămâna tre-
cută optzeci de ani dela
nașterea marelui învățat al
Românilor: Tit Maiorescu
fost primministru al României
la 1913.

În acea serbătorească șe-
dință de pioasă pomenire,
profesorul *Simion Mehedinți*
a zugrăvit o frumoasă icoană
a marelui cugetător dela a
cărui naștere se împlinesc
acum 80 de ani.

Tit Maiorescu era dintre
acei fruntași ai neamului ro-
mânesc, care a dorit din tot
sufletul său unirea tuturor
românilor, dar n'a avut și
norocul să vadă și înlăptuirea
acestui vis.

La 1916 Tit Maiorescu a
fost acela care a spus, că
România nu poate intra ală-
turi de Unguri.

A fost cel mai mare critio
cercetător și cunoscător al
limbii românești și cutezător
propovăduitor al crezului ro-
mânesc — și un strălucit
vorbitor. Amintirea lui va
rămânea veșnică în inimile
tuturor Românilor precum
se cuvine memoriei marilor
bărbați cari prin cuvântul și
faptele lor au luminat și po-
vățuit poporul românesc pre-
gătindu-l pentru zilele mari
de azi.

Oameni buni! Nu e nici
creștin, nici român bun,
care nu cumpără barămi un
lez de-al Orfelinului din
Blaj!

— **Mulțumită publică.**
Imi țin de datorință să mul-
țămesc — și pe calea aceasta
— următorilor credincioși ai
parohiei noastre, oarși au a-
vut bunăvoința să mă as-
culte și, în loc să întrebui-
țeze beutură la pomelile
făcute pentru morții familiei,
au dăruit — după cât le-au
îngăduit mijloacele — bani
la biserică, anume:

Ioan Stănicu Nr. 27 cor.
2000.—, Ioan Măcișiu Nr.
49/3 cor. 300.—, Nicolae
Bordeanu cor. 200.—, Ana
Colceriu cor. 200.—, Iosif
Munteanu 40.—. Total
cor. 2740.—.

Dumnezeu să le răsplă-
tească cu prisosință, iar
lăptu lor să slujască de pildă

vrednică de urmat pentru
toți credincioșii bisericii
noastre.

Cârța, jud. Făgăraș, la
20 Februarie 1920.

Preot: Romul Moldovan.

— **Fondul de zidire a
bisericii gr.-cat. din Șomfalău**
în anul 1919 a crescut prin
daruri și rescumpărarea po-
menii pentru cei morți cu
suma de 2145 cor. La acca-
sta sporire a fondului au fon-
dului au contribuit cu sume
mai însemnate următorii:
Sfatul național din loc bani
din revoluție 428 cor. Din
disc. (bani adunați în biserică
cu tierul) 244 cor. Vasile
Demian 200 cor. Siofrănia
Sav 140 cor. Ioan Popoviciu,
Ioan Cocoș câte 100 cor.
Ștefan Milea și Anica De-
mian câte 60 cor. Toma
Muntean, Teodor Pop câte
50 cor. Azi fondul numără
11,000 cor. Pentru aceste
daruri aduc mulțumită.

Șomfalău la 24/II 1920.
N. Platon paroh.

— **Ungurii din Târ-
gul-Murăș dușmani de
moarte ou noi.** De altfel
nu ne mirăm de ei. Ungurul
e neastâmpărat dela fire și
e născut nemeș. Cum să
se supună el valahului pu-
tures de mai înainte. Așa-
dară nu numai la Orade,
Timișoara și Odorheiu, ci și
la Târgul-Murăș s'au desco-
perit tovarășii anume impo-
triva României, cu arme și
mitraliere ascunse. Și se vor
descooperi poate nu peste
mult și în alte orașe ungu-
rești. Cu toate acestea însă
România-Mare va dăinui, pen-
trucă o vom apăra au o miie
de ani ca pe Ungaria dușmană
nouă, ei atâta vreme cât va
mai curge sânge în vinele
noastre românești. Iar câinii
pot să latre, li vom lovi cu
piciorul.

— **O parte dintre
funcționarii străini din
Ardeal vor fi înlocuiți
ou Români,** și anume ceice
se află pe teritoriul (locul)
dintre granița noastră cu
Ungaria și Munții Apuseni.
Aceasta se face pentru că nu
mai putem avea încredere în
ei. Și e tare bine așa, cel
puțin vor învăța minte și cei
rămăși pe la noi.

— Nu ne vine gazeta este plângerea zilnică a cetitorilor noștri. Spunem drept, noi nu mai știm ce să facem; destul am umblat în toate părțile și ne-am plâns. Ne vom îngriji însă de acuma să punem mâna pe păcătoșii, cari ne nimicesc gazetele, și pe care l-o om prinde îl vom da pe mâna judecătorilor. Mai aveți așadar nițică răbdare iubii cetitori.

— **Și tutunul se scumpește.** Vai de capul bieților fumători! Nu-i destul, că nu mai affi tăbac în trafice, și că e scump, ca șofranul, pentru că acuma se scumpește și mai tare. Va fi, cel puțin în Vechiul Regat deocamdată, încă odată așa de scump, ca mai înainte.

Leac împotriva scumpetei acesteia nu este altul, ci să ne lăsăm și de această plăcere. Și dacă ne-am lăsa cât mai mulți, să vedeți, că iarăș s'ar ieftini, altfel tot mai scump are să fie.

— **A soăpat eu viața o fată de a Tarului,** a-nume marea ducesă Tatiana, care împreună cu vre-o 200 femei rusești a sosit zilele trecute la Varna, în Bulgaria și acuma este găzduită în mănăstirea Sf. Pantilimon de lângă Varna.

Te doare de soartea orfanilor?

— Cumpără lozuri de-ale Orfelinatlui din Blaj!

— **Retragerea trupelor românești dela Tisa.** În urma înțelesului făcut între țara noastră și Marele Sfat pentru pace, trupele noastre se vor retrage până în ziua de 11 Martie dela Tisa și vor ocupa granițele adevărate ale României-Mari. Ungurii până acuma se poartă bine, așa că între trupele noastre și cele ungurești nu s'a întâmplat nici o ciocnire.

Prisonierii noștri din Siberia vor veni acasă. Dl ministru Ștefan Cicio Pop a spus în ziua de 24 Februarie în Senatul (sfatul bătrânilor) din București, că nu peste mult vor sosi acasă și prisionierii noștri din Siberia. Insuș principele moștenitor Carol s'a pus în fruntea acestui lucru și prin legăturile pe cari le are cu împăratul

din Japonia ei vor putea veni peste Japonia cu năi japoneze.

— **Intâia vorbire a unui deputat — femeie în parlament** s'a rostit zilele trecute în Londra, capitala Angliei. Această femeie este Lady Astor. Ea a vorbit 40 de minute. Bărbatul ei a fost și el de față, dar nefiind deputat a ascultat-o numai de pe galerie. Se vede, că în Anglia de acuma bărbații vor face răntașul, și femeile vor fi bărbați.

Retragerea coroanelor în Jugoslavia. Nu peste mult Sârbii nu vor mai avea de a face socoteala în coroane. Ei sunt mai norocoși decât noi, pentru că guvernul sârbesc a și dat poruncă, că peste câteva săptămâni va spune hotărât și ziua, din care nu vor mai umbla coroanele. La noi care va fi ziua aceea fericită?

Principele Carol a plecat în străinătate. Prin alipirea ținuturilor românești la România-Mamă, țara noastră este una dintre cele mai mari țări ale Europei, care trebuie să aibă legături cu toate țările lumii. Iară în urma neajunsurilor mari, cari sunt astăzi în țară, e de lipsă să aducem multe lucruri, ce ne lipsesc, din străinătate. De aceea înțeleptul nostru Rege și guvernul său au hotărât să trimită două deputațiuni în țările prietene nouă; una prin Egipt, India și Japonia, și alta prin Cehoslovacia, Polonia, Estonia și Finlanda. În fruntea celei dintâi deputațiuni, care a și plecat din Constanța zilele trecute, este însuș Alteța Sa Regală, Principele nostru moștenitor Carol. Alteța Sa a trecut prin Constantinopol, unde i-s'a făcut o primire strălucită și a sosit în Egipt. În Japonia va face totul, ca prisionierii noștri din Siberia să poată veni cât mai curând acasă.

— **Conducători din România-Mamă aleși deputați în Ardeal.** Pentru înțelegerea între noi Ardeleanii și cei din Vechiul Regat să fie cât mai bună, conducătorii noștri au hotărât să lase să fie aleși și la noi în

Ardeal conducători politici de dincolo. Astfel a fost ales zilele trecute dl general Averescu la Orăștie, dl Take Ionescu la Sighetul Marmăției și dl Toma Stelian la Șoborșin.

— **Lecuirea oelor mușcati de oâni turbați se se va face de aoi înainte la Cluj** nu numai la București, ca până acuma. Așa au hotărât conducătorii noștri, pentru că la București nu mai era loc pentru atâția bolnavi. Și e foarte bine așa, cel puțin nu se va mai putea întâmpla, ca unul sau altul dintre bolnavi să întârzie și să nu poată fi vindecat.

— **Iară se scumpește hârtia.** La începutul răboiului un chilogram de hârtie era 32 fileri, s'a ridicat apoi la 4 cor., nu peste mult la 6, la 8, la 10; acuma e 14 cor. Ba am auzit, că va fi și mai scumpă. Și asta din pricina, că nu sunt cărbuni și fabricile nu mai lucrează. Să nu vă mirați așadar dragi cetitori dacă au peste mult iarăș se vom vedea siliți să urcăm prețul abonamentului. Foile ungurești din Cluj se vând astăzi cu 2 cor. exemplarul. Oare când se va mai isprăvi odată și scumpețea aceasta?

Pentru orfani.

În 15 Faur a fost nunta tinerilor: Gligor Topârcean și Rafila Vlad, din Cut. Nuni au fost Dna și Dl *Dr. Camil Veltan* director de finanțe în Deva, originar din Cut.

Nunii au ținut să fie și ei în portul poporului, că și prin aceasta să arete împreună simțirea cu poporul și să arete împreună simțirea cu poporul și să arete cinstea ce trebuie să o dăm portului nostru poporal.

Am văzut lacrimi de mândrie în ochii unor nuntași cari priveau cu sete pe nunți în port național. Să vor fi gândit cum s'au schimbat vremile.

Românească a fost nunta acesta și prin faptul că nuntași și-au adus aminte și de soartea orfanilor. Dl *Dr.*

Veltan le spunea așa de frumos celor cu cari împreună purtase arma, să-și aducă aminte cum acolo pe front ar fi fost în stare să-și jertfească tot ce aveau numai să se vadă în mijlocul copilașilor săi. Să nu-și uite acum de copii aceluia, cari n'au ajuns aceasta fericire. Cuvintele în suflete au aflat răsuneț în inima nuntașilor și'n fugă s'au adunat pentru orfanii din Blaj suma de 305 cor. Au dăruit Dr. Camil Veltan 100 cor. Aurel Marcu 70 cor. Ioan Moise și Ilie Dinea câte 20 cor. Vasile Vlad, Simion Mutu, Ilie Moise, Ioan Simescu, câte 10 cor. Ana Moise 7 cor. Rafila Mutu, Vasile Mutu, Vasile Vlad 1. Ion, Ion Simescu câte 5 cor. Vasile Călnicean și Sevastian Simescu câte 4 cor. Ioan Coltor 3 cor.

Am dori mult, ca în clipele de bucurie să ne aducem mereu aminte de orfanii noștri — ai căror părinți au murit pentru înfăptuirea României mari.

AVIZ.

Se aduce la cunoștința tuturor aceluia, cari au Cvote la însoțirea „*Plugarul*” din Blaj, că adunarea generală din 15 Februarie a. c. a decis urcarea valorii unei Cvote dela 10 la 100 cor.

Prin urmare sunt rugați aceia, cari au avut mai puțin de 10 Cvote respective au plătit în Cutul Cvotelor mai puțin de 100 cor., să-și întregesc suma la 100 cor. — Domnii, cari până la 1 Octombrie 1920 nu vor răspunde acestui aviz, își vor primi banii plătiți fără nici-o altă recompensă din partea însoțirii.

De asemenea sunt rugați, aceia să-și înmulțiască numărul Cvotelor la o sumă ce se poate împărți cu o sută.

Ca spese de emisiune sunt de a se plăti de fiecare Cvotă 100 cor. câte 10 cor.

1-2. „*Plugarul*”
însoțire economică comercială

Preoți! Învățători!
răspândiți „UNIREA
POPORULUI” printre săteni.

Redactor responsabil:
IULIU MAIOR

Redactor responsabil de Vechiul Regat